

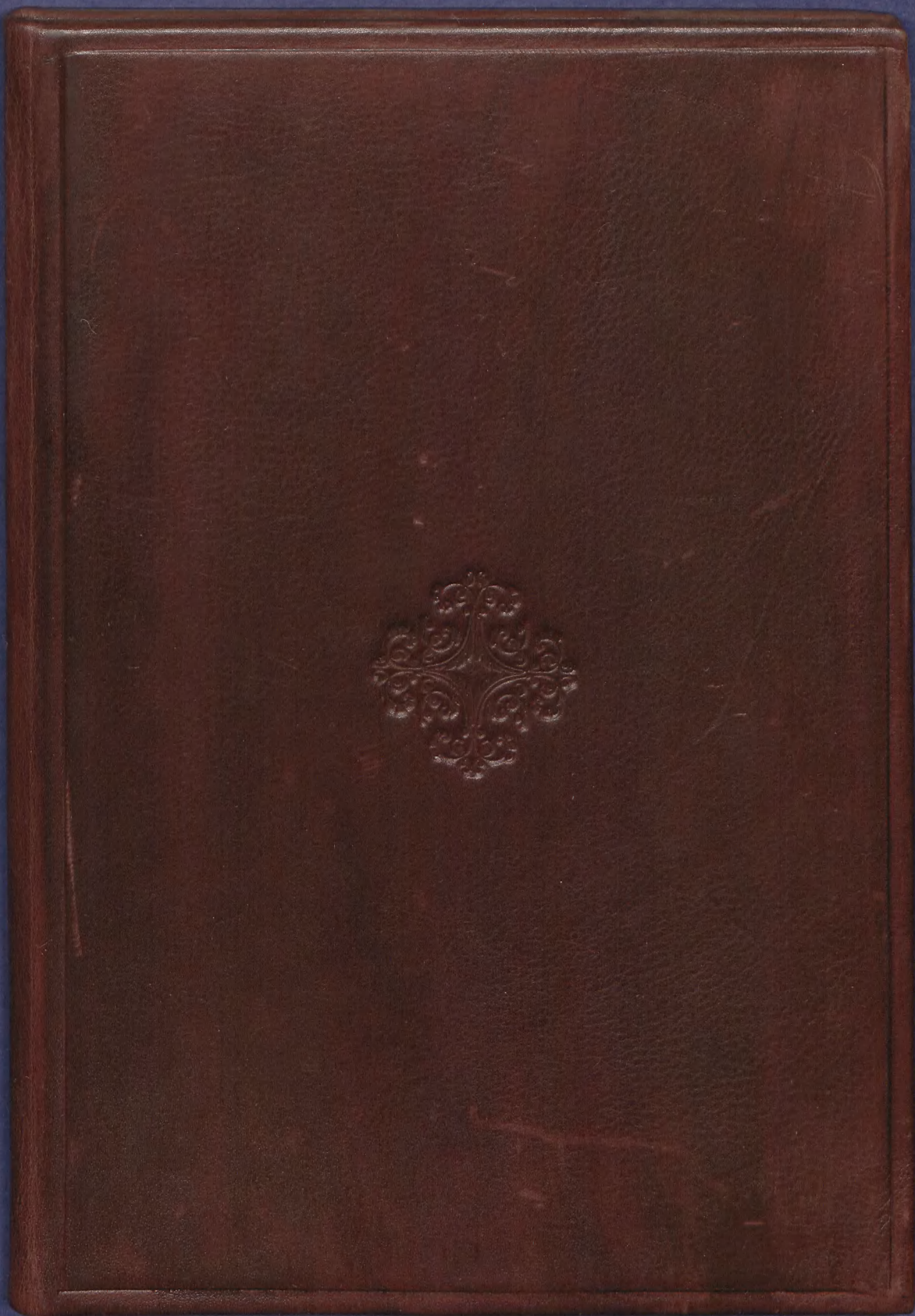
Incipit omelia beati bernhardi
sup illud iohannis xviij Stabat

tabat iuxta crucē ihū mater eius ⁊ soror matris
ei⁹ maria cleophe et maria magdalene Et reliq̄
Omelia b. bernhardi. Sicut xpiane religionis
defect⁹ ex ariditate causat cordis frigidi Sic nimirū ex
inflāmata affectōe. quā deuota ⁊ sancta parit in aia me
ditacō/omīs fidelū pfect⁹ pcedit Hinc ē q̄ cū in exordio
sui ecclesia ignē suscepit de celo/ statim pficere cepit Eoq̄
sicut Gregori⁹ testat foris apparētib⁹ linguis igneis/in
tus facta sūt corda flāmantia Hūc aut ignē etiā fideles
nūc deuoti et si nō visibiliter tñ inuisibiliter p sacras me
ditacōs p̄cipiūt p̄p̄tā testāte q̄ ait Et i meditacōe mea
exardescet ignis Inter oia aut q̄ pie meditātib⁹ aīo solēt
occurrēdo tā efficax ad suscitandū cord⁹ deuocōz inueni
ri potest. q̄ hui⁹ sacri euāgelij vba attēte recolē ⁊ castis
simo corde fontib⁹ ruminare In his q̄dē v̄bis ineffabil
q̄dam virtus abscondita manet/que tā potēs est ad resol
uendū fidelū aīas in celestē dulcedinē/ut si etiā durissim⁹
aliquis stupendā passionis dñi lectōz auditā sicco vultū
et corde duro p̄trāsiret/cū ad hec v̄ba ventū fuerit/in q̄
bus recitat illi⁹ bñdicte v̄ginis iuxta crucē filij sui stacō
moriētis et filij ad mrēm respect⁹ ⁊ allocucō/ final recō
mendacō Deniqz illius matris a suo vnigenito sepacō a
lacrimis nequaq̄ abstinē potuit Quia p̄pter hec v̄ba de
uoci⁹ libet inspiciēsi forte coopante grā glōse v̄ginis de
qua p̄ncipalis ē intencō mēs nrā aliq̄d vñ ad celestia in
ardescat valeat inuenire Stante dei filio in agone illius
glōsi ⁊ stupēdi certāmis/a p̄inquāte sacrosācta aīa eius
ad exitū/et egregi⁹ euāgelista iohānes vbi tradicōez cō
p̄bensionē flagellacōz illusionē p̄dēnacōz crucifixiōez ipi⁹
exponit ad familiarī⁹ memorandū subiūxit Stabat iu

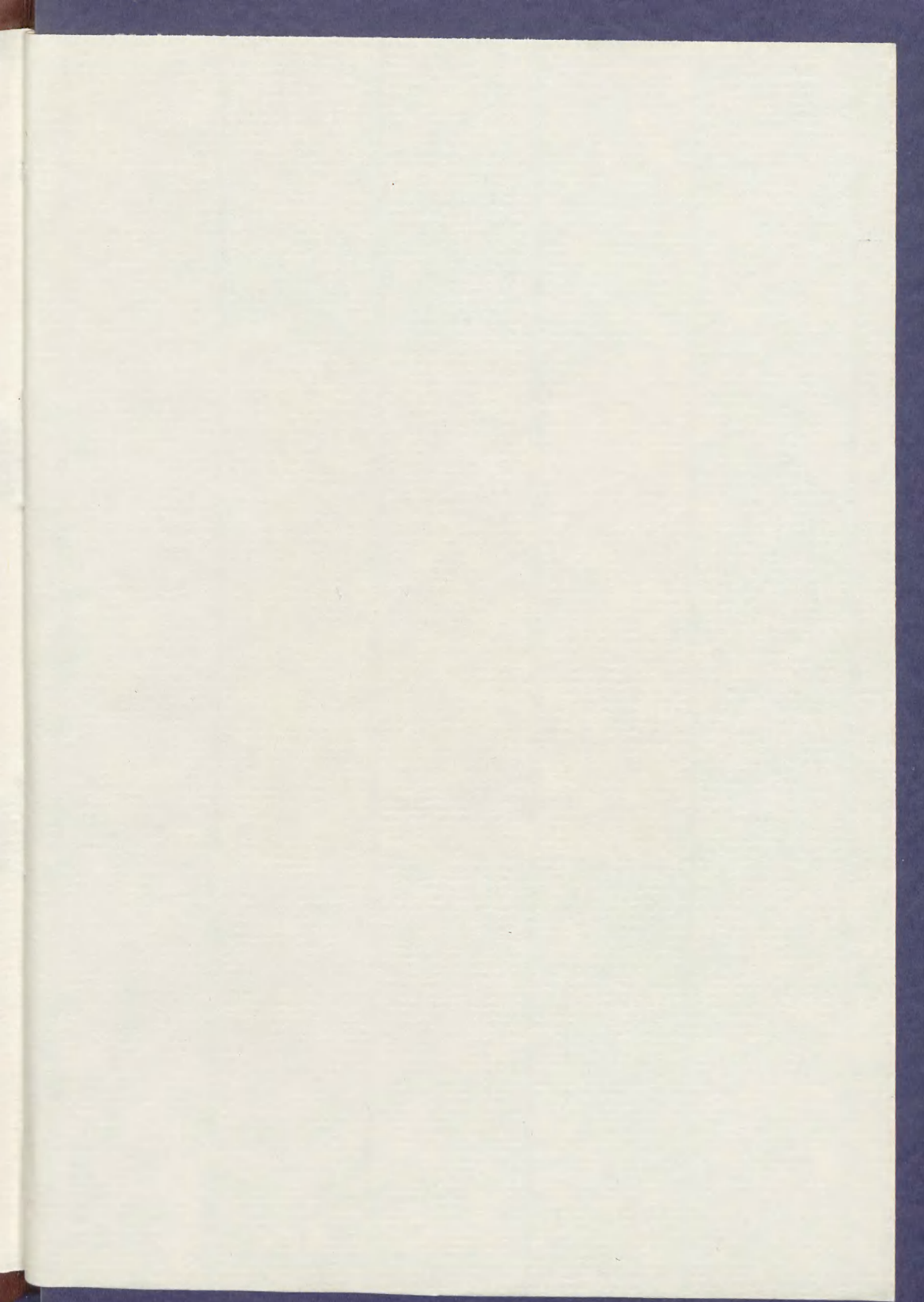
12/428

GW 3931

1197386

Aut. requisitj. Odo de Morimond.

Incipit omelia beati bernhardi sup illud iohannis xviij Stabat

tabat iuxta crucē ihū mater eius ⁊ soror matris
ei⁹ maria cleopbe et maria magdalene Et reliq̄
Omelia b. bernhardi. Sicut xpiane religionis
defect⁹ ex ariditate causat cordis frigidi Sic nimirū ex
inflāmata affectōe. quā deuota ⁊ sancta parit in aia me
ditacō omnis fideiū pfect⁹ pcedit Hinc ē q̄ cū in exordio
sui ecclesia ignē suscepit de celo statim p̄ficere cepit Eoq̄
sicut Gregori⁹ testat foris apparētib⁹ linguis igneis/in
tus facta sūt corda flāmantia Hūc aut ignē etiā fideles
nūc deuoti et si nō visibiliter tñ inuisibiliter p sacras me
ditacōs p̄cipiūt p̄phtā testāte q̄ ait Et i meditacōe mea
exardescet ignis Inter oia aut q̄ pie meditātib⁹ aio solet
occurrēdo tā efficax ad suscitandū corō deuocōz inueni
ri potest. q̄ hui⁹ sacri euāgelij vba attēte recolē ⁊ castis
simo corde fontib⁹ ruminare In his q̄dē vbis ineffabil
q̄dam v̄tus abscondita manet/que tā potēs est ad resol
uendū fideiū aias in celestē dulcedinē/ut si etiā durissim⁹
aliquis stupendā passionis dñi lectōz auditā siccō vultu
et corde duro p̄trāsiret/cū ad hec vba ventū fuerit/in q̄
bus recitat illi⁹ bñdicte v̄ginis iuxta crucē filij sui stacō
moriētis et filij ad m̄rē respect⁹ ⁊ allocucō final̄ recō
mendacō Deniqz illius matris a suo v̄genito sepacō a
lacrimis nequaq̄ abstinē potuit Qua p̄pter hec vba de
uoc⁹ libet inspicēsi forte coopante grā glōse v̄ginis de
qua principalis ē intencō mēs nrā aliq̄d vñ ad celestia in
ardescat valeat inuenire Stante dei filio in agone illius
glōsi ⁊ stupēdi certam̄is/a p̄pinquāte sacrosācta aia eius
ad exitū et egregi⁹ euāgelista iohānes vbi tradicōez cō
p̄hensionē flagellacōz illusionē p̄denacōz crucifixiōez ipi⁹
exponit ad familiari⁹ memorandū subiūxit Stabat iu

v/428

GW 3931

xta crucē ihū mater ei^o Stabat inquit nō solū hic sed et
in matheo vgo stetit legit vbi dicit Ecce mater tua et
frēs tui foris stāt Sz qd reginā celi tocies stātē cōmemo
ras/et cū certe reginā sit poci^o glōse residere aut certe
delicate accūbere q̄ stare Nam et berisabee mater Salo
monis ingrediēs ad ipm p adonia Surrexit rex i occur
sū ei^o. posit^o qz ē thron^o matri sue iuxta thronū filij et se
dit ad dexterā ei^o Nec autē de qua sermo est mater sūmi
regis venerāda/cui^o om̄s pedisseque regine sūt. cur ste
tisse tocies et nūq̄ vō sedisse aut recubuisse legit Si hec
cici^o frēs km̄i āmiracō soluit si vbi h^o ratio mltiplex in
spiciat Nūqz em̄ stare accipit in oppoe ad cadē Juxta qd
apls ait ad nos Tu q̄s es qui iudicas alienū seruū suo
dño stat aut cadit Juxta quā intelligētiaz bñ de mrē dei
dicit q̄ stabat q̄ p pctm̄ nūq̄ ceciderat Lucifer de celo ce
cidit q̄ māe oriēbat et idcirco dō de illo q̄ in veritate non
stetit Cecidit p̄m^o hō et ab his donis q̄ accepit a q̄bus
nō cecidisset si firmis stare voluiss; Cecidit p̄ illū vni
sitas generis hūail intm̄ qd teste b̄to Augustino Si oēs
in vñū duenirēt hac v̄gine excepta nil aliud dicē possent
nisi qz si dicim^o q̄ pctm̄ nō hēm^o ipi nos seducim^o Ubi
autē ad hāc superlaudabilē feminā ventū est Ecce de illa
dō stabat et nō incōgrue Exquo em̄ a pctō originali cō
tracto i vtero sanctificata ē ab om̄i deinceps pctō immu
nis pmāsit/ut idē doctor egregi^o ait Augustin^o Lū d̄ pec
catis agit inq̄t nullā de maria illa volo fieri mētionē Ac
cipit etiā stare i oppoe ad sedere scdm̄ q̄ sedē psonaliū est
honorabiliū/stare vō inferior Juxta quā sensū irrōnabi
le et miserabile ē q̄ vgo m̄r stat/cui sup oia reuerēcia cō
petat sessionis Ecce em̄ ut p om̄ia discurrat Sedē solēt
iudices ut i iohāne xix dō Sedēs pilat^o p tribunali Sta
re aut solēt qui iudicādi sūt. ibidē subdit Jhūs aut stetit
an̄ presidē Et ecce pl^o q̄ index hec Maria q̄pe si licz vicē
om̄i iudici superior ad quā a iudicō dei ad ipi^o solēt appella

re petores **Un b.** Anshelm^o fugiat inqt reus a pntia
iusti dei ad pia mrez misericordie dei Sedetqz sapientes ut in
Mat. xxij dñs ait Sup cathedrã moyli sederūt scribe ⁊
pharisei Et ecce pl^o sapiēs hec **Spa** est em mater sapi
encie que fontē inexhaustū. suo sacratissimo gestauit vte
ro Nōne mirabilia quidē maudita sciuit/ q̄ illā sapiētiam
qua mūdus p̄dit^o est puū fecit infantulū Illā quoqz ex
quo ois theologus sapiēs iudicat si eā vtrūqz intelligit
ip̄a vgo oculis vidit/ māibus p̄tractauit/ mēte p̄seruauit
disputās ⁊ p̄ferens i corde suo xp̄iane religionis scdm b
Ignatiū exns in grā **Spa** quoqz etiā nō incōgrue vgo
prudētissima dī Sedēt ⁊ nobiles ut de babilone scriptū ē
Apoc. xviij Sedeo regina et vidua nō sū Et ecce cūctis
mōrib^o hec nobilioz Leteri em dignitatē p̄trahūt gene
ris ex his ex quib^o geniti sūt/ hec aut p̄ter eā quā a p̄ge
nitorib^o hūit generositatē inestimabilē ab eo quē genuit
accepit Idcirco de illa i libro Sapiēciē viij dī Benero
fītatē illius glorificat p̄tubernū hñs dei Sedetqz senes
stātib^o m̄iorib^o Juxta qđ seniores daniel xij ad Danie
lem dixerūt Sedē in medio nostri ⁊ iudica nob. qz deus
dedit tibi honorē senectutis Et ecce cūctis senib^o antiq̄
oz hec. añ omēz creaturā p̄lq̄ celū facēt. añq̄ terrā fū
daret. p̄lq̄ abyssos p̄stituēt. añq̄ angloz agmīa fūda
ret. p̄ eternā p̄destinacōz. hāc feminā singlarī q̄daz grā
pturiuit dei sapiēcia. quā tandē ip̄a pepit femīa sapiēciam
in fine sectoz. hinc de seip̄a ait. p̄. viij ab inicō ⁊ añ sclā
creata sū Solēt quoqz sedere p̄uātes ut i exod xxxij ⁊
i. Corint. x scriptū est Sedebit plūs meus māducare ⁊
bibē Sic ep̄ulo stant m̄strantes quēadmodū de martha
q̄ circa frequēs m̄steriū satagebat ut i luca x scriptū est
Que stetit et ait. dñe nō est tibi cure Et ecce delicōsa cō
uuaritrix hec Lū em p̄tineret brachys. osculat labys pa
scret vberib^o sacrosanctis. gaudētib^o inspiceret oculis.
oculū videlicz in suo v̄gineo gremio q̄ in celis est cib^o an

geloz et fidelium animarum scripturarum Cui dubium quoniam in fine quadam
amicicia et societate profundent. que non licet homini loqui.
quis tali domino in terris profuerit fuit Vocirco in canticis can-
ticorum spiritus sanctus in persona ipsius ait Comedi fauam cum mel-
le meo. bibi vinum cum lacte meo Cum itaque de iudicio siue po-
tencia de sapientia. de genere. de venerabili antiquitate. de in-
effabilibus quoque prouisiis mundi domina super omnes creaturam glori-
poterit Vocirco ut dictum est gloria sessione dignissima fuit
Stetit tamen et non sedisse ipsam scriptura commemorat In
hoc apte insinuans quod cum gloria mundi illa super omnia femina nul-
lum unquam habere prouisiu dignata est Quod gloria dicta sunt de
te ciuitas dei Nos omnes de te gloria sentimus. ymo vehemē-
ter gloriamur quod te mereamur meruimus Nonne et tu gloriis
domina benedicta quid dicis de te ipsa Audiamus misericordie
quid intus hec omnia sentiat de se Ecce inquit ancilla domini Quod
verbum admirabile sed magis amabile est quam mirabiliter sitis
hec. sedet mundi iudex et domina celi. nobilissima regina. et ecce sapi-
ens in gratia. eterni regis matris et filia. pabulatrix angelorum. ali-
trix in fra Et ecce ancillam quato maior es o domina humili-
ma te in omnibus tuo exemplo venerando instruens Quod hec sit
sola rectorum gloria humilia de se sentire. hec enim est prefulgida
spes quam sola dei oculus dignatur intueri sicut tu ipsa dicis
Respexit humilitatem ancille sue Nec solum quodammodo forma
humilitatis sed et per agenda inuolite pietatis sue. cum stantibus
stans. homo beatus. ut videlicet peccatoribus innuat quod ipsa est que
stat per parte reorum. et neminem iudicat Ipsa est que semper
simplicium adest deuocionem et in gratiam superbos non curat Ipsa
contemptis seculi potentibus et diuitibus. in auxilium seque pauperum
et contemptibilium festinat Ipsa ministrorum obsequia dignantur
acceptat. sedes rex cum ministris iudicatis. quod etiam obsequio
valde familiaris existat Nam vocata est ad nuncias cum so-
lis ministris confabulacionem habuisse legitur ut ait Iohannes 11
Et dixit dominus ihesu ministris quod cumque dixerit vobis facite Ipsa
quoque ancille officio functa est dum viueret. sicut de illa te

stat sanct^o ignaci^o Cū adūc in carne virgo maneret di-
cens Apud omnes apta pietatis mysteria Sz quoq; i hys
morer q; gessit in terris cū adhuc obsequiosa p̄bet dei gei-
trix in celis Si em̄ fili^o eius electos faceret discūbere et
transiens mittrabit eis.oportz utiq; mirz ip̄i ad dexte-
rā pcedere añ mēsas istas etni p̄muy p̄beta testate q;
ait Astutit regia a dextris tuis Constat nāq; q; panē il-
lū hec mulier p̄miscuit et decoxit Ipa ei in cophino gre-
mij v̄ginalis portat ⁊ porrigit que dapifer ille retentis
electis p̄ponit Scimus autē q; pistoz ille dapiferū in cōi-
uijs comitari solet P̄set ergo quivisqualis ē societas
p̄uianciū quāta et q; infinita mltitudo dulcedinis fer-
culoz vbi tanta erit dignitas mistroz Discat ecā om̄is
deuotus q; accepta sit illi m̄i ⁊ eius filio vita libenter ac
deuote fruenciū cū a misterio non cessent nec ille fili^o nec
illa mater in illo ecā p̄uino regno celoz dicat ecā stare
in oppōe ad iacere Sicut autē iacere non solent nisi ifirmi
aut quiescentes sic solent stare sani ad coopandū patri p̄
hec autē q; stare nūq; resoluta aut virgo iacere describit̄
signant̄ ab ea somn^o voluptatis et languoz accidie exclu-
dit. Nunē nāq; carnis voluptatē ab ea alienam fuisse
nullus est fidelū qui ambigat si deuote ad mentē redur-
erit q; ip̄a carnali thoro renunciāns nūciatrix facta fuit
solitudis v̄gialis In quo certissime dat̄ intelligi q; oēs car-
nis voluptatē potēt transcendit que voluptatē i suo po-
tētissimo gradu ⁊ a se ⁊ a suis ymitatorib^o penit^o abie-
cit De operositate illi^o venerandę puelle q̄o dicā cū ipsa
sit illa fortis de qua dixit p̄ ei^o Salomō. Cōsiderat inq̄t
semitas domus sue ⁊ panē ociosa non comedit Ociosa
eē nō potuit q; teste scō iohāne sibi ⁊ filio suo colo ⁊ acu
victū acq̄sunt. Uide ue quō diligit de^o manuū laborē q;
de illo pasci voluit cur^o eāt orbis ⁊ oia q; i eo sūt Ociosa
eē nō potuit q; oim̄ necessitates suas fecit singulis pro sua
possibilitate m̄strās sicut paulo sup̄i memorat̄ Ociosa

esse non potuit q̄ singulis fidelium r̄ndere singulos p̄solae
necē habuit cū ab omnib⁹ fidelibus quereſ maxime post
ascensionem filij sui Et q̄a sicut ad limina sanctorū . Ita
ad eam venientē aduc in carne q̄dā p̄grinacio fuit fide
liū desiderantiū videre illud celeste misterium ⁊ illud diuinū
p̄digiū capsā sup̄celestē in qua repositus fuerat de⁹ ⁊ hō
vt i eplā sua iuit bt̄s ignaci⁹ scribēs iohāni evāge. Nec
solū fuit occupata valde pietatis opib⁹ sed in ei⁹ opacōr
bus hilaris ⁊ humilis ⁊ indefessa Vgo mater inuenit pi
gricie nos valde arguēs que tanto in nobis q̄ sui sumus
vitupabilior existit quanto ab ea q̄ mater est penit⁹ fuit
aliena Vis audire alacritatē simul ⁊ hūilitatē i opibus
Vginis Ecce luca testāte. Hā celit⁹ grauidata mat̄ exur
git alta montana trāscendit intrauit domū zacharie ⁊
salutauit elizabet Nos aut̄ dom⁹ pauperū nō solum adi
resed respicere p̄temnim⁹ ⁊ ipos paupes ad nos venien
tes nec salutacōe dignos reputam⁹ Id circo sup̄ tanta
dignacione Elizabet exclamat dicens Vñ hoc mihi vt
veniat mater dñi mei ad me Maria filio nato herodem
metuens incūctant illū in vlnis collocat sñ moza ⁊ mur
mure ml̄to cū labore in egiptū portat ⁊ reportat . Nos
vero siqñ dñū habem⁹ ⁊ in vno loco cū piculo moza trā
himus añ dñū p̄dim⁹ q̄ locū mutare velim⁹ Maria hi
lariter ad templū purificanda ascendit que nihil impu
rū habuēat filiū gratant obtulit que celo p̄cōsiozē nouit
Nos purificanda plura habem⁹ ⁊ purificationē cū fasti
dio differim⁹ ml̄ta hñtes pauca ⁊ vilioza cū tristicia of
ferim⁹ ⁊ picim⁹ . Maria ad ecciam valde distāte a naza
reth vsqz herusalē sp̄ iuit ⁊ hic s̄m diei festi p̄suetudinez
⁊ s̄m suā singlaritatē filiū p̄didit que sollicite querit do
nec inuenit Nos hō ecclesiā ad domū p̄nctā segniter in
tram⁹ nec ibi ih̄m querim⁹ p̄ditū sed tp̄alia q̄d querim⁹
deniqz maria nō p̄tenta virtūtib⁹ ⁊ donis q̄ iam habuit
qz vere humil̄ ex̄ns n̄ pauca se habere bona p̄siderabat

cū iā impleta fuisset spū scō semel i vtēo sez i sua scificatōe
scōo i filij sui pceptōne cū aplis tñ i cenaculo syō expec-
tāe dēdignata nō est vt aduc spūscō ifūderet copiosi vt
hēt i. act. apłoz. Nos at siqn grē modicā stillā suscipiō
pfectōis apicē apphēdisse credim⁹ ⁊ cū cet. is hoib⁹ hōe
p̄munionem dēdignamur Videtis fratres km̄i q̄ sedula
q̄ hūilis q̄ leta beatissima dēi genitr x̄ in p̄paciōe fuerit
Dicant ergo ypocrite dicāt stulte muliercule semetip̄as
decipientes in p̄tinuo manere ocio ab omni exteriori acti-
one quiescere in angulis ecciaz iacere ⁊ solis p̄templaci-
onis amplexibus vacare Sūma p̄fectionis ē ad quā in-
quūt vt quis puenerit quicq̄ opet bonū ē ⁊ deo placēs
Sed hec vt arbitroz nimis sūt erronea aut in collauda-
bili errore prima Ego enim intelligere nec volo nec va-
leo aliquā humani generis filiā ip̄a dē qua loq̄mur meli-
orē que in opib⁹ tā mentis q̄ pietatis ⁊ sedula fuit ⁊ dē
uota Lur⁹ exēplo edoct⁹ credo q̄ suo tpe opatiua ⁊ suo
tpe p̄tēplatiua vita dēo gratissima sit In hac vicissitudine
p̄rior ē actio p̄tēplaciōe Eo q̄ teste b̄to Greg Nō sit bo-
n⁹ p̄tēplatiu⁹ nisi q̄ p̄mo fuerit sedul⁹ actiu⁹ Et sic nure
q̄dam mō p̄tingit q̄ caro vires am̄istrat spiritui qz tunc
solū vera dēclinabit ⁊ fructuose mens ascendit ad it̄mia
ciuitatis illi⁹ supne qñ caro bñ fatigata fuerit i opib⁹ mi-
sericordie Et qz tāte autoritatis ē apud dēū idēfessa op-
acio idcirco dē hac forti muliere q̄ vtrāqz p̄fectōez habuit
imppabilis i p̄phetis scriptū ē Et laudēt eā i portis opa-
ei⁹ Nō at p̄tēplatiōes ei⁹ Dicat at signāter dē v̄gie q̄ sta-
bat qz oēs carnis voluptatem supeditat ⁊ sup pigros se-
ip̄os i lectul⁹ vsātes seu vtentes vt ostiū i cardie p̄ studi-
ū se idēfesse opatōis erexit Alia quoqz iuenit statōis intē-
cio ad p̄pōitū forte magis puēies Nā staē dicit i opatōe
ad moueri s̄m quē modū dicūt staē in acie q̄ non fugiūt
Staē quoz i pace dicūt q̄ disciplinā suātes seip̄os iordi-
nate n̄ agitat s̄z nōne iuxta hāc significatōez apte dicit dē
virgine quod stabat quia cunctis viribus recedentibus

discipulis omnibus et fugientibus in gloriam et laudem femi
nei generis inter tot pressuras filij sui constant cum illo pene
sola remanebat Tradito enim domino ihesu cum duceretur
et vinctus discipuli eius ut in ewangelio scriptum est
relicto eo fugierunt. Stabat autem mater eius. Ecce
impletum est quod per ysaiam ipse filius ait Torcular calcavi so
lus et de gentibus non est vir mecum Vere non vir quia
viri fugerant sed mulier cor viri gerens stabat hec virgo
vocabitur quia viriliter stetit Nec est fortassis illa solennis
statio de qua Ecclesiaste scriptum est Bonaicio preterit genera
cio aduenit terra autem in eternum stat Bonaicio preteat quam beatus
petrus cum ceteris ecclesie principibus fugit. Generacio adue
nit quam latro propter scelera suspensus in cruce audiens inuithodie
mecum eris in paradiso Terra autem illa benedicta quam fructum di
uinum protulit in eternum stetit immobilis nequaquam a moriente rece
des quam uiuentem nunquam dereliquerat In columpna immobilis ille
beatus qui tibi innititur In stabile fundamentum ecclesie beatus qui
tibi superedificabitur In centrum omnis deuocionis beatus qui
circa te meditando versatur Nec solum stabet maria quia
non fugit sed quod valde amabile ymitabile esse nobis debet
in uirgine Non pulcre stetit dicitur quam in tanta cordis sui ama
ritudine nichil indecens nichil indisciplinatum euidisse legitur
sed quod omnino pudicitiam deest uirginalē Sunt enim dolen
cium siue plangencium tria genera Quidam enim et dolorem ha
bent veraciter in corde et eundem dolorem mente extendendo
exprimunt exterius in operacione Tale aliquid passus est
heli sicut in primo. Regum. legitur. Qui audiens a philisteis
captam esse archam dei cecidit retrosum et con fractis cer
uicibus expirauit Quidam vero nihil moleste paciuntur in
corde propter honestatem tamen dolorem exterius simulant mi
to clamoreet bestiali quadam gesticulacionum Que modum
plangendi solent iuencule de morte maritorum deformium
et vetulorum Sed nonne uterque predictorum frustra se affligunt
primus enim sine clamore et inordinato motu sui ab omni

b^o credit. Sc^o aut^o quanto magis insonuerit t^onto mi
nor fides adhibet. Ideo sc^o mod^o plangendi qui val
de human^o est virgo mater nos docuit que cum corde t^o
amaru dolor^o gestauerit t^o fedu nihil aut indcens exte
rius vt estimo gessit nequa^o obliuiscēs i t^ontis agustis
et fidei catholice et v^oginalis pudicitie. dolorē em suū i cō
pabile et fides quā de rōe filij suihabuit t^opaui vtrūqz ne
deficeret et modestia puellaris ordinauit ne Indisciplinam
quid pmitteret vñ recte dicit q iuxta crucē stabat nō at
cadebat aut isaniebat. aut fugiebat vt pstantia ipi^o nob
et modestia fidei catholice v^oginal pudicitie pmedēt. Ecce
audiuim^o de maria q stabat sz nūc vbi stetit inquiram^o
Iuxta crucē ihū. Omundi dñā iquid hic stas. quid hic
agis. quis te huc adduxit. quā ob cām huc venire volu
isti quid tibi cruci. quis vnq^o qui te pgnouisset reginam
angeloz et hoim psumere ausus fuisset q staēs iuxta pa
tibulū. An habes q in ipō patibulo debeas respicē et cui
debeas merito societate exhibē habes vtiqz. Sz quid hic
est obsecro ihūs. Iuxta crucē inquit ihū. Ille vnus fili^o
idē et pz est tibi. Ipe idē tibi spons^o ē et dñs. Ipe tu^o hō
ē et d^o. Quā diu hgo mē ihū crucifixo astaēt qā vō i illo
vno oia habēs. eū nō debuit dimitte a se. quondā illum
amiferat nō nisi p triduū et cū in corpe circuiens p vicos
iuda inf pgnatos eū requisiiuit et eū inuenit. Nō aut am
plus inter pgnatos eū querere oportet testante ewan
gelio. Stabat aut omnes noti eius a longe. Quid ergo
faceret mater pia ihū nisi staret iuxta crucē ihū. Si nūc
ab eo discessisset quis sibi eū amplius indicasset. Quis ei
celestium terrestrium vel infernoz cogitare presūmit q
ibi staret filius dei sed si in principio cum ceteris discessis
set postea redeunte dictum fuisset. Ecce maria ihesustu
us quomodo credis q eū cognosceret. Jam em sum
mi sacerdotis facies immutata est. Lerte ipsa illud iā
dicere poterat. Inbozruerunt omnes pili carnis mei

Stetit quædã cuius vultum nõ agnoscebat ymago coram oculis
meis. Cõsueuat ei vidẽ nisi vestitum fortassis veste quã
sibi fecerat. Et ecce stat nuda caro illa sanctissima proprio
cruore respersa tota dilatata tota dilaniata. Integrum noue-
rat corpus filij sui quod et ingressu de utero tantum vrgitati ma-
tris protulit quod nascens integram eam dereliquit. et ecce minus sibi
quã mater parcens benedictum corpus crudeliter perfossum
et perforatum est. Uiderat manus illas semper aut be-
nedicentes aut infirmos tangentes aut aliud pietatis
opus exercentes. et ecce confixæ sunt. Audire consueue-
rat de illo ore aureo semper celestia semper consolatoria
verba. et ecce pre angustijs clamat valde deus meus deus
meus vt quid dereliquisti me. Audire inspexerat vultum il-
lum diuinis radijs fulgidum qui sibi valde amabilis ad
inspiciendum fuerat. et ecce inclinatus expauit et exaruit
hinc luidus hinc sputis illitus hinc cruentatus. Quid
hic inter hec faceret mater illa nisi quod staret iuxta crucem.
Si enim domi sedisset dum hec fiebant duplicatus fuisset
dolor ipsius. Maturo igitur concepto consilio dicebat in
corde suo. Stabo et expectabo mortis scilicet quam pilatus
feret in dilectum filium meum vnigenitum. Sequar a ego egre-
dientem de iherosolymis aspiciam lacrimosis oculis quomodo du-
catur quomodo spoliatur videbo considerabo quomodo pro-
rabunt manus eius et pedes quomodo affigent eum pati-
bulo quomodo erigat in ligno. et cum his omnibus pactis secesserunt. et
percul steterunt nõ appropinquantes ei amplius tantum maledicto in lig-
no pendenti. Tunc ego accedam propius et stabo iuxta crucem mei
ihesu amplectar illum brachijs deosculabor illum labijs rigabo
illum lacrimis. et quia mori nõ licet cum eo. et figam tantum oculos meos
in suspeso filio aspiciam quomodo de hoc mundo exeat quem sola vti-
que noui quomodo in hunc mundum uenit morietem nõ deseram quem uiuere
tamen nunquam dereliquit. Quia autem homo mater cruci se de propius iuxerit. et
evangelista expressit inuit ubi ait quod stetit iuxta crucem ihesu cum
liquet tres essent crucifixi duo uicetratores unum hic alius ibi et
in medio ihesus se maria in capite remotius stetit nisi magis

dicēt stetitisse Juxta crucē ihū q̄ iuxta crucē latronū licet
iuxta crucē stetit nō p̄ crucē latronū. Nūc autē nō oc-
iose dicit q̄ stabat iuxta crucē non quālibet sed ihū vt q̄n-
tū se illi medie cruci vicinauerit ostendat quantū ad dif-
ferenciā alioꝝ que non multū distabant Juxta illam ste-
tisse perhibet In quo pie credit q̄ crucifixo cui tam p̄pe-
astabat multa paterne pietatis officia exhibuerit licet
hoc in euāgelio scriptū non sit Crux autē ihū pulchre di-
citur qz quasi solam crucem ⁊ nō aliud i terra possidisse
videt Quondā ipse curdam de se dixit filius hominis nō
habet vbi caput suū reclinet Nunc autē aliquid p̄riū vi-
det habere ipse ihūs Quid obsecro crucē Aut em̄ iohan-
nes crucē ihū hanc quippe licet non fabricauit tamē eā
de irīm exportauit Ipse illā ⁊ non alius inhabitauit . D-
irīm quantā celsus tibi apportauit ihūs . Et ecce nō por-
tat a te nisi crucē Et quid mirū si iuxta hanc crucē stat
v̄go tam familiariter cū sicut dictū est sit p̄rietas filij
sui dixit olym huic matri filius In his q̄ patris mei sūt
oz me eē In cruce itaqz cū filio staē voluissz si licuissz qd̄
q̄a non licuit cū ex p̄cepto patris nō nisi filius eā inha-
bitare debuerit Stabat iuxta crucē ihū Mira res ⁊ stu-
penda sed nō min⁹ miseranda Ap̄m crucifixū vn̄suspe-
ne mundus dereliq̄rat discipuli fugam dederūt . Infirmi
quos curauerat non p̄paruerūt turbe quas miraculose
pauerat p̄cul steterūt ⁊ crucifixo insultarūt Iudei p̄teri-
ūte caput eoz mouerūt ⁊ sublanauerūt ⁊ mltos tumultu-
antes vestimenta diuiserūt Inter hec om̄ia stat iuxta
crucē ihū mater eius cum paucis . Sed vere congrue
sibi assististi pia mater cunctis eum desiderantibus q̄ oli-
ad te solam venire dignatus est dimissis creaturis oib⁹
Hic est enim indomitus ille vnicornis ⁊ inp̄prehensibil⁹
omnibus seculis qui dudum agitatus ⁊ fatigatus sane-
toꝝ patrū desiderijs ⁊ altis suspirijs semetiꝝ p̄tinē nō va-
lēs tādē i gremio tuo v̄gineo capt⁹ ē ⁊ ecce vicē reddidisti

vt cũq; illi dignacioni. ille se tibi dedit derelinquens oia
Nũc aut oib; eũ derelinquẽtib; intm vt ipe clamaret de
cruce q; p; eũ dereliquit tu bona genitrix pmanes tu stã
ti in cruce Juxta crucẽ stãdo societate deflenda exhibes
qđ ille visibilẽ passus ẽ Audite hec oia gẽtes ⁊ strenuif
cite audiãt ⁊ obstupescãt cordies stat deorsũ in fra sc; i v
no fre loco caluarie mĩedcõ q; i loco vbi dãpnati pũiebãt
dñs ⁊ sed; in throno sursũ i v;ice ois creature vno tpe
stat in cruce ⁊ sed; sup cherubyn stat solusiet pene nul
lus secũ deorsũ Sed; sursũ ⁊ milia miliũ misrabãt ei si
decut ex antiquo p;is p;ilio ita stare in cruce ihũ quis si
bi dign; societate exhibebit stati i cruce illa quã dignã
suo p;orcio iudicauit i celis amictã sole ⁊ lunã calentem
sub pedib; ⁊ hãtez in capite coronã .xij. stellaz dixerat
olym ipe ihũs eẽ nõ tollit crucẽ suã ⁊ sequit me non est
me dign; Hec aut de qua loqmur hanc crucẽ si licuisset
sustinuisset sed quia nõ licuit ideo saltẽ stabat iuxta crucẽ
ad spaciendũ ei ymo eciã tm v; magis passa ẽ ibi q; ali
quis in morte corpali Gladi; em̃ doloris aiaz ei; ptran
sunt Aliaq; rõe maria necẽ hũit vt staret iuxta crucẽ ihũ
Quis em̃ ignorat hãc dñaz thesauraria eẽ celi sufficien
tẽ cũctis necitatib; mortaliũ Ita vt de pleitudie ei; ac
cipiant vnuerſi Et vbi hec oia obsecro hausit q; supplicã
tibus tam libenter distribuit Juxta crucem vt arbitroz
Jhesu. Ibi em̃ eruperunt flumiam de fontibus saluato
ris de quibus tunc hausit maria hausta fidei q; tunc effu
dit in ydria pietatis. Uidit olym in spiritu Ezechielis
xlvj. aquam egredientem de templo a latere dextero Et
ecce maria templum hec non in spiritu sed oculis carna
libus videre meruit aquam cum sanguine egredientem
de templo dei non lapideo sed de templo corporis sui. et
hec a latere dextero vbi lancea militis est perforatum
Hic est fluius ille qui egressus est de loco voluptatis
corpe videlicet dñi ihũ qui in qtuor capita distribut; est

Iste est ille fons patēs quē p̄dixit zacharias p̄pheta fu-
tur domui dauid in ablucōz pctōz pctōzis ⁊ mēstruate
Sancta em̄ ergo et decora v̄go sta iuxta crucē et imple
yozā tuā. ne liquor ille precōsus ad nihilū defluat. quia
cūctis fugientibus haustona defecerūt fixi usqz ad te et
cū impleueris oñde ex ip̄a liberali effusione matrē ⁊ sp̄o
faz te esse saluatoris hoc em̄ iudicō ille antiqu⁹ elizei sp̄o
sam q̄siuit filio abrahe. cū in mesopotaniā venissz ad pu-
teū ⁊ ait Ecce sto p̄pe fontē aque et mlieres ciuitatis e-
gredient ad hauriendaz aquā Ideo puelle cui dixerō in-
clina roziā tuaz ⁊ bibā Et illa dixit bibe dñe ⁊ camel tu-
is tribuā Ip̄a est quā p̄parauit dñs filio dñi mei Ecce
v̄go misericors ⁊ benigna. ecce nos om̄s stam⁹ p̄pe fon-
tē aque. i. passionē. si cui inspiciam⁹ ⁊ te colimus. sz pctis
nr̄is exigētib⁹ emolliri ad deuocōz nō possum⁹. valde siti-
m⁹ ⁊ haustoria nō habem⁹ et puteus alt⁹ est Sz memē
to obsecro o dñā cū q̄nta amaritudine. cū q̄nta abūdan-
cia de hoc fōte hausisti Et qz seruis tuis effūdis libera-
liter. etiā camelis tuis. i. pctōzib⁹ sarcina pctōz carnis
potū tribue ad amorē crucifixi filij tui et ad celestis pa-
trie desiderii nos accēde ut sicut tu totius hūani generis
es gl̄a. ita de plenitudine tua accipiāt vniūsi. Idcirco em̄
ut estimo stabas iuxta crucē ihū Est et alia adhuc apti-
tudo rez ex qua pulcre iuxta crucē mariā stetisse descri-
bit Quia videlicz maria cū cruce multū p̄cordat. ⁊ añq̄
i ea patēt dei filius ⁊ añ illā passionē q̄pe crux adō male-
dicta fuit. ut maledict⁹ fuissz ois pendēs i ea Sūr ⁊ v̄-
ginitas. quā imitauit maria añ hoc tps adō maledicta
fuit q̄ mature v̄gines p̄cioue v̄ginitatez plāgerēt. eo q̄
posteritatē in fra nō relinq̄rent sicut scriptū est i libro Iu-
dicū Et legit de filia Septe Postq̄ v̄o ⁊ maria v̄ginita-
tem et x̄ps crucē dedicauit. maria cū cruce hūit ml̄taz si-
militudinem ⁊ in v̄tute et in deore Quō in v̄tute Ecce
cruz expellit demōia. sanctificat oia q̄ p̄ ip̄az fiūt b̄ndictā.

Quid autē tm̄ timēt demones q̄ vocabulū marie Quis
a deo sanctificare potest oia q̄ illa . et illi de celo missa est
b̄ndictio Sit em̄ illi āgelus b̄ndictā tu i mulieribus In
decore quoq; ⁊ glā valde p̄cordant Ecce em̄ crux illa val
de ignōmiosa de locis penarū trāsīuit ad frōtes impatorū
Crux illa sordēs squalore dānatorū corporū . nūc fulget i
dyademate regū Crux quōdā mōi opprobriū sic clipeos
⁊ arma distiguit p̄cipū Crux q̄ diḡ n̄ fuit videri sic ornat
facies p̄matū ⁊ p̄cipū atq; p̄tificū Crux quōdā hoib⁹
horrida . nūc in vexill⁹ posita . post se trahit exercitus mili
tū ⁊ p̄cessiōs p̄ploꝝ Crux quōdam illa truculēne disce
dēs corpa latronū nūc ornat frontes temploꝝ Crux illa
olym tanq̄ loca d̄serta occupās . nūc distiguit incerta
viaꝝ Crux quōdā terre vilissimā subiugauit porcōem
nūc ho totū mōm Crux quōdam nec ip̄a fra digna ful
gebit i celis p̄cedēs iudicis aduentū Audistis glām cru
cis de maria quid dicat̄ Ecce puella illa quōdam d̄spcā
fem̄ia illa q̄ iudeis tanq̄ deliramentū est visa . mater illa
paupcula . plena lacrimis iuxta crucez stans pene solita
ria Ecce nūc auro gēmis i ecclesia rutilat . nūc certanti
iustus ⁊ iust⁹ colit eā ⁊ inuocat . sumit eam i suo yma
gine . fidel⁹ concō sup altare collocat Nūc eius noīe tem
pla d̄dicat̄ p̄ncipalia nūc . p̄ illa litigāt pie cūcte religio
nes quaz pocius sit patrona . audiūt nomē eius fideles
p̄li ⁊ deuote curuāt genua . Currūt p̄gmi mōm pagrā
tes maria nauigātes . ⁊ saltz loca videri liceat i quibz ha
bitauit maria pet̄ . et absit q̄ neget efna Generosi hu⁹
mōi seip̄os honorantes valde filias suas appellant hoc
nomē Et vtmam que hoc nomē censetur aliena semper
remaneat a copula maritali . Nec et multo amplioz est
glā marie in hoc exilio . vbi tamen non est nisi quedam
eius memoria Quantā credis esse in celo vbi tam ocu
lo ad oculum inspicunt . et exultant vniūsa celi agmina
Vides igitur q̄ aperte iuxta crucē inueniēt cum qua ha

buit multā similitudinem **L**ōgregemūr itaqz frēs km̄i
accedamus deuote et cū dñā et matre nrā ne sola stet.
stemus iuxta crucē ihū. plangemus illd amabile funus
cū beata matre eius **E**cce ipa nobis cū filio ppat regni
solū in patria Nos interim nō pigeat cū ea iuxta crucē
stare in hoc exilio terminādo Quia pfecto socij cōsola
cōnū non erimus nisi et socij tribulacōnū fuerimus **S**z
quo vocabulo iuxta crucē stans nūcupatur **A**udiamus
Mater eius **Q**uare nō appellat ūgo maria a pprio no
mme sed magis ex matnitate **S**icut em̄ dictū est maria
Cleophe **I**ta bñ dixisset maria **J**oachim **S**ed nec hoc
ut opior ocōse dictū est **M**atrē em̄ fuisse q̄ iuxta crucem
stetit. euāgelista idcirco cōmemorat. ut culpa iudeoz eo
gūioz appareret. quo filiū in oculis matris aspiciētes. le
gem manifeste trāsgressi sūt **I**n dextro. quippe scriptum
est **N**ō coques hedū in lacte matris sue **M**edus ymola
tus qui iuxta ritū agni in **E**xodo tolli ⁊ assari iussus est
Cristus est dñs dē noster qui velut agnus ad occisionē
ductus nō aperuit os suū. hic in lacte matris coctus est
dū circa idē tempus quo quōdam in ūgine conceptus
dū adhuc tenella esset caro eius in vtero. ūtentibus an
nis trgmtatribus in oculis eiusdē matris et ūgmis cru
cifixus est **E**t quia tam in hoc q̄ in alijs pluribus circa
eius mortē legem puaricati sūt. et locū ⁊ legem ⁊ gentē
p̄dere meruerūt. ppter hoc ecia matrem vocat ihū qñ iu
xta crucem ihū stetit. ut hēticoz perūlitas p̄funderetur
quoz quidam dicūt xpm̄ nihil habere de carne ⁊ de san
guine sed corpus fuisse fantasticū **A**lii ūo eū corpus de
celo apportasse ⁊ de nrō genē natū non fuisse **A**udiāt hy
oēs ⁊ p̄fūdant qz stabat iuxta crucē ihū m̄r eius m̄r ūa
m̄r venerāda. m̄r intacta **A**lia quoqz rōe bñ vocat stās
iuxta crucē ut videlicz magnitudo passiois domice oñdat
q̄ mēte nō modicū sustinuit ex ea sufficiētia dilectē matris
illius quā desolatam ⁊ ineffabili meroze plenā cognouit

Docet ex eo probatur quod in primo iam moriturus amarissime
mortis. qua oblitus desolate matri et compassus est ut in hoc
ultimo spiritu constitutus disponeret quomodo hic manere deberet alteri
eandem recommendando **D**olores inexplicabiles. o ineffabile
reciprocacionem sancti amoris filius patris valde ac mirum
nimis compassus est compassi matri **T**antus enim fuit impetus passionis domini ihesu ut quasi tor-
rens christum patientem impleret dolor et inebriaret. et eo im-
pleto matrem efflueret. quod sicut impleta in ipsum filium patientem
passio quodammodo rediret **U**bi impletum est quod in ecclesiaste
dictum est **N**o locum ubi exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant
Viscera matris beatissima atque sanctissima quanta fuit illo
tempore intra vos commocione cum dissecaretur et extendere caro illa
sacrosancta quam in nos tam dulcis est compassa. quam etiam ad
solam mortis ymaginem matris illius viscera pertremuerunt
cuius filium Salomoni secundi iusserat ut exclamaret quod inte-
ger seruaretur **C**omota quippe sunt viscera eius super filio suo
Tu autem si in celum clamares ut integer seruari ille tuus filius
bonus et optimus. quid profecisses cum vniuisti te circumstantes
vna voce precepatis et dicatis **C**rucifige. tolle. reus est mor-
tis. si hunc dimittis non es amicus cesaris **I**dcirco dolor
qui ab alijs matribus exprimitur signis exterioribus pene totus
intra te pulsus viscera tua inenarrabiliter commouit. ad
quorum motum sicut et filij tui mortem. non immerito pertremuit
terra **E**t vera fra. i. iudea lapidibus durior est. cuius cor his
ad mentem reductis emolliri non potest **I**dcirco etiam eu-
gelista maria ubi iuxta crucem stetit mirum noiat ut videli-
cet omni deuoto pateat. si matrem misericordie quaerit ubi eam maxi-
me querere debeat ita efficaciter inueniat **U**bi est obsecro iu-
dica si nosti ubi inuenire possit ubi pascat ubi cubet in me-
ridie. si non modo valeam illam inuenire **E**cce iudico stat iux-
ta crucem ihesu mirum eius **V**enite filij audite me. vos qui du-
dum quaesistis maria. omnes qui fraudem huius mundi agnoscitis
qui nec dum inter agnatos et notos fide inuenistis. qui fide

inuenire vultis . et fidelissimas quā sequamini exoptastis
Ecce in p̄mptu est quā queritis . stat iuxta crucem ihesu
mater ei⁹ Ibi illā querat vbi timeet sacris medita cōibus
pulsset deuotis p̄cibz quicūqz eā inuenire desiderat . p̄certo
et dicat Memēto obsecro dulcis mater ⁊ dñā illius ve
nerāte stacōis qua tuo tam beato filio astitisti pendēti in
cruce Reduc queso ad memoriā cordis tui cogitacōes ⁊
innocētes anime tue angustias quas tūc habuisti qñ ille
innocēs v̄rgenit⁹ tuus in ocul⁹ tuis ymmolatus est Reco
gita q̄ omnia . p̄ peccatoribus tollerare voluit quorū ego
p̄mus sum Ille michi sua morte meruit . ut esses seruus
suus . ergo ne dedigneris pater . mater qm̄ ego sū filius ⁊
tuus Ad te hodie vnica spes miserorū ⁊ fūgio plenus fi
dūcia . meisqz ⁊ omēs necessitates meas recomēdo Te
hodie in matrē ⁊ patronā p̄ cūctis eligo ⁊ p̄cepto Noli
pia mater spernē me . noli abicē me p̄pter cuz qui amore
mei nudus ⁊ dilaceratus pendebat an̄ te Quō credis q̄
seipsam negare possit ei . qui illa hoc modo iuxta crucem
aggressus fuit Quia igit̄ btā v̄go iuxta crucē q̄nta est ⁊
pullata citissime se matrē ostēdit vbi ⁊ quōdā materno
affectu tota absorpta stetit Tūc hñ matris nomie expri
mitur . cū dicit̄ Iuxta crucez ihesu mater ei⁹ Ecce dile
ctissimi stacionē gloriose virginis iuxta crucē licet insuffi
cient expositā audiuimus . nūc coass̄stētiā ⁊ p̄dicōz aspi
ciamus . Et soroz matris ei⁹ Maria cleophe et Maria
magdalene Sicut ex antiq̄s genealogys colligit̄ Anna
mater sacratissime virginis tres successiue maritos ha
buit Prim⁹ fuit Joachim de quo nepit hāc de qua loqui
mur virgmē mariā Secūds fuit Cleophas de quo alte
raz mariā genuit quā despōsavit alpheo . de quo illa q̄tu
or filios pepit . Jacobū miorē Simonē ⁊ Judā ⁊ Ioseph
q̄ cognominat⁹ ē iustus Terci⁹ maritus anne fuit Sa
lomas de quo terciāz mariā genuit . quā tradidit zebedeo
in matrimonio . de qua ip̄e genuit Jacobū maiorē ⁊ Jo

hannes euangelistā. hec igit̄ que ut dictū est cruci asstitit
media maria fuit. q̄ qñqz dicit̄ maria cleophe ⁊ supplen-
dū est filia Nūqz vero dicit̄ maria Jacobi supplendū est
mater Maria magdalena que hic tercio ponit̄. hec ē de
qua testate marco eicerat septē demonia Mathe^o aut̄ ⁊
marc^o etiā mariā matrē iohānis vxorē zebedei cū ceteris
affuisse narrāt Iohānes quoqz qz ip̄e affuerit ex iaz sei-
quentibus patebit q̄ in vnūso quqz p̄sonē fuerūt. quas
euāgeliste exp̄mūt stātes circa crucez scz maria mat̄ ihū
maria cleophe. maria magdalene. maria zebedei ⁊ filius
eius iohānes. quas vtiqz scriptura ita nequaquā diligētē
exp̄mēt nisi aliquā i ip̄is intendēt fidelīū edificacōz In eo
nāqz q̄ sp̄atiēs cōpatiēti filio asstitit manifeste dat̄ intelli-
gi quā molestū in nobis sit deo patri peccatū. p̄ quo ab-
luēdo nec filiū suū de tanta passione supportare dignatus
est. qui si. p̄ alienis peccatis homo esset innocēs. filius in
sp̄ectu innocētis matris ptulit Quid aliud instrumur
p̄ hoc. nisi q̄ peccatis nostris passiōz ⁊ cōpassiōz adimus
oporteat satisfaccē Passiōz dico quā nobis ip̄is p̄ satisfac-
torias austeritatis inferim^o. ⁊ illatā a labijs om̄ib^o tol-
leram^o Hec est em̄ crux nostra de qua saluator dicit. qui
vult venire post me ꝛc Cōpassiōz vero hm̄oi apello quā
⁊ in corde gerim^o et p̄ximis p̄ opa pietatis exhibemus
Hic daniel ad regē babilonē ait. peccata tua elemosinis
redime. ⁊ iniquitates tuas misericordijs pauperz Ap̄te
quoqz affuit maria cleophe que sicut dictū est q̄tuor filij
os habuit i cetū apostolorz. ut ip̄a vidēt q̄ inop̄rue filij
sui abyssēt. p̄ q̄bus liberādis magister eoz ignominiose
morti se tradidit Ip̄se nāqz p̄cedēti nocte cū ad mortem
querētur ait Si me dicitis sm̄ite hos abire. qua in re pa-
tres ⁊ matres edocti sūt. ne vnq̄ dubitēt tam fideli dño
filios suos mācipare i religiōe futuras Sed dicēt aliq̄s
multūvē vellē etiā filios meos eē bonos monachos s; ti-
meo delicatū filiū meū s̄b incerto ponē mōasterio metuēs

ne forte peniteat ⁊ recedat ⁊ error nouissim⁹ peyoz pōze
fiat Metus iste ut estimo ex defectu quidē xpiane fixi et
dilectōis diuine creat. nā mūdo offerētes filios et filias
nūq̄ timēt q̄ peniteāt. Nō cū certū sit q̄ mōdus eos ab-
iciat. q̄n sibi inutiles fuerit effecti. Quō autē pbabile est
q̄ iste pastor bonā ouē sibi oblatā. ⁊ ad se deuote fugien-
tes aliquomō dēlinquat. qui etiā p illis q̄ a se recesserūt
liberādis morte turpissima uoluit pōnari. Mater qz fili
ozū zebedei affuit dño crucifixo. q̄ iā añ ab ipō filijs suis
sessionē i regno postulauerat. que qz mordina te peccerit
filijs ipsius audire meruerūt. Nescitis qd petatis. ut ergo
adisceret quo pacto filijs suis ita gloriā petēt ut obtinēt
Focirco bñ patiēti asstitit. qz sine passiōe xpm regnatur
putauit. pfecto toti mōdo clarescēt. q̄ via regia ad illam
gloriā ⁊ semitā cōpedij ignominia passio est. hic saluator
ait. Beati eritis cū uos oderint hoies. ⁊ alibi scriptū est
Per multas tribulatōnes oportet nos intrare regnum
dei. Proptēa igit̄ rectus est ordo. pmo cū xps in cruce sta-
re. postea ad dextrā ⁊ sinistrā in regno celoz sedē. nec tñ
aduc sūt pōigne passiōes hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā
que reuelabit̄ in nobis. Sed illa dulcis ⁊ deuota discipu-
la. dū ihesu suspensō magistro asstitit. ex cui⁹ ore quondā
audierat. Remittunt̄ tibi peccata tua. Sed quid putas
obsecro qd ibi fecerit aut quō se habuerit cum pietates
q̄s circa illā dñs exercuerat ad mentē reducēt. ⁊ ad illō
crudele spectaclm oculos eleuaret. D amoris et peniten-
cie specim̄ maria. Ecce pedes q̄bus oscula impressisti. pe-
des quos lacrimis lauisti et capillis tersisti. Ecce pedes
in q̄ secus quos sedē cōsueuisti ad audiendū verbū domi
ihesu. Uide nūc q̄ inhumane psecuti sūt. q̄ crudelit̄ cru-
ore sacro pfuli sūt. Ecce deuota discipula. ecce magister
tuus. ecce feruida amatrix. ecce dilect⁹ tuus. ecce defen-
sor tuus. quis te deinceps ptra phariseū defendet. q̄s p
te pugnabit ptra discipulos. quis te post excusabit ptra

marthā tumultuantē. q̄s te d̄inceps vocabit ad se Ma
gister inq̄ adest et vocat te cū esses in ciuitate peccatrix
multos forte habuisti amatores ad quos p̄fuge poteras
quib⁹ omnibus delictis istū tibi sapientē tanq̄ p̄tē optimā
elegeras. ⁊ utiq̄ sufficit tibi cū esses secū s̄z ecce cū oēs
tibi in fastidiū v̄li sūt p̄ter istū. Ecce nūc etiā iste recedet
a te. ⁊ nūc orphana quid facies ad quē ibis. q̄s d̄inceps
curā tui suscipiet. mūdus te nō curat ⁊ merito qz nichil
tibi mūdi hui⁹ cura est. Si autē in bethaniā redies ad p̄
p̄ria. duplicabit amaritudo tua ex memoria tanti hosp̄
tis. Quid ergo fiet de te nō video melius q̄ q̄ stes iuxta
crucē. ut ab vna p̄te stet maria v̄go specim̄ innocētie ab
altera vero specim̄ peccatorū penitēcie ⁊ testis diuine mi
serēdie. Nec sūt em̄ illa fortassis specula de quib⁹ in Exod
xxxvi. scriptū est fecit moyses labiū enēū de specul mul
ierū. q̄ excubabāt in ostio tabernaculi fed̄ris. Ostia ta
bernaculi sūt vulnera d̄m̄ ih̄ū. mulieres excubātes i his
ostijs sūt maria mat̄ et v̄go ⁊ maria peccatrix vulnera
inspiciētes. et in ip̄is vulnerib⁹ lauatozū enēū pficiūt. q̄n̄
de exemplis eoz̄ doctrina saluatoris colligit̄. cui⁹ sonus
exiuit in omnē terrā. Stāt ergo decet sit ⁊ mirabilē hic
v̄go hic peccatrix in medio autē ih̄esūs. Ih̄ūs vna ⁊ eadē
morte ⁊ p̄seruator v̄ginis ⁊ purificator peccatricis. H̄n̄
ergo ⁊ optime maria iuxta crucē inuenit̄ vt ip̄a videat et
omib⁹ nobis pateat ad. quantā gratiarū actoz̄ peccatorū
crucifixo d̄ño sit obligat⁹. Lū em̄ aliquis alter sibi valde
obligare intēdit. munus p̄tiosū sibi p̄fert. Et dicit accipe
hoc gratis. o amice de mea bona voluntate q̄ ego mille
auri talētis cōpauī. Quis in hoc mōdo efficacior modus
obligādi amicū pōt inueniri adūte. Et adūc i infinitū ex
cellētiozem modū vobis demōstro. Ecce em̄ d̄ns ih̄esūs
nō auro sed sanguine indulgētiā emit magnitudie. ⁊ illi
que peccata ip̄a cōmiserat nichil dicit nisi remittunt̄ tibi
peccata tua. D̄ amicoz̄ optime gloria v̄tus ⁊ gratiarū

actio sic doce nos obsecro peccatores gratias tibi cōdi-
gnas referre. qz sine te nichil possum⁹ facē. Quis ange-
lorū ul' hoim cogitare ausus fuit q' tāta dilectio. tātaqz
dignatio etiā possibilis fuerit. donec p' te ⁊ ipm exhibita
est mōdo. Stabat ergo nō meōgrue iuxta crucē ihū. ⁊ io
hānes euāgelista qui p'cedēti vespe supra peccō emise t'm
oblata quiete recubuit. vbi ⁊ secretū traditoris sibi reue-
lauit. Et ecce familiaritatis illi⁹ dulcedinē turbatio seq̄t
et extrema gaudij illi⁹ luctus occupat. Quam re famili-
ares amici dei plene instructi sunt ne indignari aut despe-
rare debeāt. si qñ eis interne illi⁹ dulcedinis degustatio
ad tēpus subtrahit cū nulli mortaliū in hac vita tali gu-
stu ptinue ac sine int'polacōe p'frui ut arbitroz sit p'cessus.
Nō lucid⁹ intelligim⁹ si dulcedinis illi⁹ radicē ⁊ ramū
p'ndem⁹. Est em̄ gustus ille quedā ineffabil' ⁊ sup'nire-
gni gaudij p'hibatio. quā pater ille benign⁹ carioribus fi-
liis suis. nō nunq̄ etiā in hac vita cōmēdauit. q̄ retē vo-
care possum⁹ aurā quandā. ⁊ quasidā. ut ita dicā. p'mici-
as felicitatis eterne. q̄bus deus ad feruidā māsitos illi⁹
pleni diuini inuitare intēdit eos q' p'ticipes ei⁹ fieri meru-
erūt. Sūt ergo nōnulli q' postq̄ modicū illi⁹ dulcedinis
qñqz gustarūt. adeo magnos seipos reputāt. ut iusti ⁊ u-
tāt esse. ut in eo q' paululū gustarūt semp' p'seuerēt. et id
circo quasi ex quadā p'fidēcia tumultuātes deū quasi in fi-
delitatis arguant. ⁊ semetipos ab illo delictos d'qrāt. si
qñ dulcedine quā senserāt eos p'tigerat p'uari. Nō nimis
trahit oblitū iam sūt quā ob causā gustus ille fidelib⁹ in
hac vita indultus sit. Nā humilit' adūtere dignaret' dul-
cedinis illi⁹ p'uasōs sibi tā infructuosā frequent' facerent
ut habitū nec dicā fructuosiorē. Sic saluator discipul' su-
is de suo recessu turbatis ait. Expedi vob' ut ego vadā.
Ad nos em̄ dñs venit in occulta dulcedine ⁊ ostendit qd
mēs scire d'beat. Et ad hoc recedit ut sitim acuat. et in-
uocat' copiosus rebeat. Ad hoc venit ut menti indicet

de quo solo sufficienciā hēat Ad hoc recessit ut in semeti
pfas nob̄ derelinquat. ut tanto se illi hō deuotius hūillet
q̄to videt q̄ sine illo omnino nihil valet Ex quo patet q̄
mirabili q̄dāmō iste dñi recessus q̄nq; vtilior est q̄ ipse
accessus **Q**d bñ dñs p̄ ysa declarat dicens Ad p̄ctum
ibi modicū dereliqui te ⁊ in miserationib; multis p̄grega
bo te Si ergo dicit nos esse memores q̄ breuiter p̄cel
sum fuit iohāni in sinu dñi ihū recubē Et quid p̄uo tpe
petrus ap̄lus claritatē trāffiguratōnis vidit. quā cū in
loco semp optaret p̄frui dicens. dñe bonū est nos hic esse
Dicit euāgelista q̄ nesciuit quid diceret. Nōne ergo valde
supbus est et nimis magnū semetipm̄ reputat. qui p̄tra
deū quasi irascit et inter cohabitātes impaciēcie similitis
agitat. siq̄n iubilo ⁊ p̄tēplatōn sua ad tpus ul' p̄ deū ul' p̄
hōmē fuit spoliat^o **L**uc em̄ p̄ncipi ap̄loꝝ stulte se p̄fert
cui glōse resurrectōis. nō nisi vn^o intuitus est p̄cessus. ⁊
illū sūmū regis cubiculariū anīre p̄tēdit. qui postq̄ modi
co spacō in pectore dñi recubuit. statim illud postea p̄fo
rari lancea p̄spexit. et qui vidit testimoniū p̄hibuit. **E**cce
ut cūq; d̄scriptū est illud modicū collegiū q̄d b̄tē ac ve
nerabili matri assistit iuxta crucē filij sui. cui^o p̄ntia mero
rē specialē sibi attulit nō modicū. cū ex omib; caris ihū
q̄tuor aspiceret. ⁊ ceteros i locis occultis metu ⁊ d̄spera
tōne laborare iā cogitaret et ipsos qui p̄ntes erāt b̄nfi
cia filij sui cū fletu ⁊ lamēto recitare audiret **S**z mater
erat oim et idcirco vices oim dolere debuit. et iuxta no
mē suū amaritudines bibē. ut impleret in ipsa q̄d in **E**c
clesiaste scriptū est **D**ñia flumina intrāt mare. et mare
redūdat **I**mpetus quippe amaritudinis in maria iuxta
crucē stante influxit illa nō deficit. qz v̄tus altissimi que
quōdaz sibi obumbravit ut p̄cipet **N**unc illā suffulsit ut
constāter sustineret. vbi et p̄tōres forte portare didicit
quoz q̄plimos usq; ad decrepitā etatē sustinuit ⁊ p̄turi
uit donec formaret x̄ps in eis **Q**uid aut̄ inter hec agerz

dñs crucifixus audiāt vniūsi. Lū vidisset ihūs matrem
et discipulū quē diligebat Ecce legislator antiqu⁹ qui le
gem nō venerat solūē s; adimplē. Legē quā olym de ve
nerandis pntib⁹ ipse p̄diderat. nūc impleuit. dū esset em̄
iunior honorauit p̄ omnia pntes sicut scriptū est. descēdit
cū eis in nasareth ⁊ erat subdit⁹ illis sc; marie ⁊ ioseph
Nunc autē pater putatiu⁹ mortuus esse credit. et idcirco
matrē sup̄stitē honorat honore quo maior exegitari nō
potuit Distēsus em̄ in cruce ⁊ vltimo spū iā p̄stitut⁹. cū
nullū mēbroꝝ suoz libez h̄ret vsum. exceptis ocul⁹ ⁊ lin
gua. de vtroq; hoz suire matri dignatus est respiciendo
sc; ⁊ alloquēdo Lū vidisset matrē dicit matri sue Ecce
filius tuus Et p̄grue i toto em̄ hūano corpe efficacōres
nūc; sūt oculi ⁊ lingua Que vtraq; ad matrē dirigit ut
p̄fecto indicaret q; ipse eā gestaret in suo corde Jam de
mōdo exiens. que eū in suo suscepit corpe intrantē in mū
dū S; libet seorsū visioni ⁊ seorsū allocuēōi huic aliq̄tu
lū immorari Lū vidisset inquit ihūs matrē Merito ma
trē cū pati inspiciat. q; illud qd̄ pati poterat ex ea traxit.
Olym ista mater venerabil' hūc filiū ut in nuptijs vinū
miraculose mōstraret rogat dicēs Vinū nō h̄nt At ille
matri ostendens q; opa diuinitatis ex ea nō p̄traxit sed a
p̄te accepit r̄ndit Quid mihi et tibi est mulier. q. d. In
hīs que miraculose opoz tecū nihil cōmūe habeo. q; sta
tim cū passus est scdm̄ id qd̄ a matrē hēbat oñdit subm
ferēs Nōdū venit hora mea. hora. s. passionis quā pas
sur⁹ sū in corpe qd̄ mihi est a te Ecce nūc ista hora venit
Mater astat q; corpus dedit Idcirco moriēs cōgrue eā
inspiciat. de qua corp⁹ illd̄ i quo mori poterat accepit Me
rito eā inspexit dū in alto sc; i cruce stetit q; ipsa morliū
hūilima fuit Tales autē deus de alto p̄spiciat ut in p̄s scri
ptū est Quis sicut dñs deus noster qui i altis habitat ⁊
hūilia respiciat ⁊ Merito em̄ inspiciat S; in illo tpe nil p̄
tiosius nil glori⁹ h̄nt fili⁹ Igit̄ q; glaz tantā i m̄res posu

it. ut oim creaturaz ocul^o esset delectabil. intm q^o etiam
sūms spiritib^o eā cū tripudio inspice dxi xratibus dicat
in canticis caticoz. Quid videbitis in sinamite nisi chor
ros castroz. potius debuit eā inspice q^o aliq. pictoz. mo
re uel p^o suetudinē obseruātes. qui sibi qm pulcrā et exellē
tem ymaginē fecerūt ipi eā ceteris inspiciētibus. delecta
bilis p^oteplant. Omis em̄ artifex cōplacet sibi in eo
q^o bñ opatus fuit. Merito eā inspicit qz fidelissima mater
fuit. De talibus aut in Gēma scriptū est. Dñe oculi tui
respiciūt fidem. Merito quoqz matrem vidit filius qz ibi
stans paup^oima fuit. cū vsqz tūc nihil habuit nisi filiū il
lū. quē p^o diuicys om̄ibus cōputauerat. Et ecce iā illum
amittit et stat sola paup^ocula et tota destituta gemitibus
plena. De talib^o aut ysa. dñs ait. Sup quē respicias nisi
sup hūilem et quietū. paupem et p^otritū spū et tremētem
sermōnes meos. Merito eā inspicit qz valde dilexit. Et si
cut verū est vbi dolor ibi manus. sic vbi amor ibi oclūs.
Vidit ergo ihūs matrē. **D** vere stupendū visionis spe
ccaculū. **D** gemendū certamē oculoꝝ. qd̄ vidisses i ocul^o
dñi ihū si vno eodqz momēto illi beati oculi festinabant
ad mortē. et sese retorq̄bant ad matrē. virtus ois mortis
iam claudēbat et impellebat ad defectus vis amoris eius
apuit ad matris aspectū. **H**az aia illa sacrosancta ab ocu
lis se cepit abstrahē. et ipsi pallētes et semiuivi oculi a di
lecta matre illa se nō valent p^otinē. **D** btā et bñdicta inf
mulieres om̄s q^o intime et ineffabiliter a dño dilecta es
sup salutē et om̄ez pulchritudinez. **S**ed qd̄ creditis frēs
quid inter hec illa mulier fecerit cū sursum aspiceret. et de
horredō crucis patibulo filium morientem simul et se in
spicientē videre quid putas quid cogitauerit. q^o plena sin
gultibus fuerit. cū ocul^o lacrimosis intueret. oculos iui
dos innocētis filij ad se directos. **D** vere stupendos ra
dios visionis. **D** sanctissima lumina matris et filij. ad quo
rum mutuū conspectum nō immerito solis radius in te.

nebras p̄teritus est . q̄ p̄funda infixus est radi⁹ hui⁹ vi-
sionis in corde tuo mater s̄cta . quo m̄di dñs te iam
moriēs intueri dignat⁹ est Ecce dedit tibi amoris sagit-
tā . quam a te missas accepat . Ipse nāq; dicit de te Vul-
nerasti cor meū soroz mea in uno oculoꝝ tuozū . ⁊ in vno
crure colli tui . Tu aut̄ nunc dicē posses Vulnerasti cor
meū fili mi in visione qua me in cruce aspexisti . ⁊ colloq̄
o q̄ mecum iam moriēs habuisti Et ille fortassis est ille
gladi⁹ de quo p̄phetavit simeon ad te dicēs Tuā ipsius
animas p̄transibit gladi⁹ . Orientiū quoq; amicoꝝ ex-
trema visionis semp̄ intima cordis valde infigi solēt . di-
cūt etiā q̄ obliuiosa possem omniū q̄ circa me gessit aic⁹
meus . Illius tamen aspectus quo me tam fideliter est
intuit⁹ . tamen cito exalaret spiritū . obliuisti non possum
Si ergo fratres karissimi . mater dei ⁊ mater nostra vi-
sionem illam in corde suo semp̄ gestauerit q̄si sagittā quo
modo nos adoptiui filij sui ⁊ fr̄es crucifixi dñi memorā
dā illam visionē obliuioni tradim⁹ . Scripsit ysaias Vi-
sionem suā ob eternam memoriā dicens Visio ysaię q̄
vidit sup̄ iudeā ⁊ ierusalē . scribā⁹ ⁊ nos fr̄es km̄i in cordi
b⁹ nostris hanc visionem qua vidit dñ⁹ sup̄ discipulum
⁊ matrem . q̄ si adūtimus tam ocul⁹ q̄ cordib⁹ valde est
medicinalis . quicumque enim oculos sublimes nuncios
vanitatis et superbie habetis visionem hanc debetis sē
per ad mentem reducere . qua inclinato capite m̄di do-
mmus ad matrem astantem aperuit oculos liuidos et
sōpno mortis propinquos Vos quoq; qui oculos trū-
culētos habetis ⁊ obliquos ex iracūdia l̄ inuidia visiois
hui⁹ recordemini qua innocens dominus non crucifix⁹
ores suos maligne sed matrem suam benignę legitur
inspexisse Sed et vos qui oculos habetis fixos et fic-
tos et nonnunquam nuncios impudicię quibus ani-
mas illaq̄atis et vestras et alioꝝum etiā si corpa m̄di

lata permaneant cur ad tantam vesaniam venistis q̄
et vidētis visionis huius oblitī estis Ipse qui oculis sin-
ceris matrem vidit moriens astantem patibulo ipse est
qui fictos et impudicos intuitus luce clara respicit in an-
gulo Lum igitur suasio dyabolica carnis prava titillaci-
o fortasse oculum impudicicie apit voluerit ob reuerenci-
am huius gloriose virginis et femine destitute quam fi-
lius suus turbatus oculis vidit stans in cruce et illum
omnia considerantem attendens vobis ipsis interim le-
gite illud canticorū En ipse stat post parietē respiciens
per fenestras prospiciens per cancellos Cuiq; igitur
dicitur est Salomon noster moriens de cruce matrem
vidit et discipulum stantem quā diligebat q̄ circumlocu-
tione seipsum iohannes exprimit quid dixit audia^r Ecce
filius tuus iustus quidē es domine Sed tñ aliquantulū
mibi loqui liceat ad te de hac finali commendacione ma-
tris tue que valde mirabilis videtur Vidisti eā cū iohā-
ne Et dicis Ecce filius tuus Nos certe inscripturis nō
inuenimus tales aliquando fuisse tue visionis sequaces
Vidisti petrum et andream et uocasti eos Vidisti pub-
licanum et uocasti eum dicens Sequere me Nunc autē
vidisti matrem et tradidisti eam alteri alterum assignans
loco tui dicens Ecce filius tuus Ad discipulum
Ecce mater tua Quid est hoc domine hiesu fons hi-
etatis et mestorum semper consolator Ista sola est su-
per mortales quo te nunquam offendit Ista que de
primo ascensu tuo in hūc mundum inseparabiliter ti-
bi adest et ecce tu mundum relinquis redis ad pa-
trem et hic illam derelinquis quid commisit domi-
ne et non egrediantur tecum Ecce enim latronem
propter scelera suspensam assummis tecum dicens
hodie mecum eris in paradiso quem ergo domine

matrem tuam in exilio derelinquis que dignior est
paradiso quam latrocyimo dignior quam omnis ho-
mo et ne hoc tibi sufficiat alium quendam iudicas
filium dicens ¶ Ecce filius tuus Sed et tu virgo
sanctissima quid inter hec fecisti credenda es Scimus
q̄ vnusquisque id q̄ sibi de nouo datur intueri solet
nunquam et non respexisti istum nouum filium qui ti-
bi datur Lerte credo q̄ sic sed oculis valde lacrimo-
sis et singultibus profundis Ipse quoque discipulus
te nouam matrem non in merito respexit ad hoc liquidem
vterque nostrum intuebatur a crucifixo dum diceret
¶ Ecce filius tuus Ecce mater vos estis enim che-
rubim productiles qui se mutuo respiciebant versis
vultibus ad propiciacionem quia etiam muticem intue-
bamini ⁊ simul ut opinor lacrimis in medio stantē cru-
cifixum aspectum colūbino respexistis In hoc solo vos
discrepare video ab illis antiquis cherubim quos quon-
dam salomon iuxta archam construit qui videlicet ille
habuerunt eleuatos quasi ad iubilandum vos a iubilo
nunc longe existens vultus habetis suffusos pretristia
querulos lacrimis plenas et meliatas Quales fuerunt
lacrimae obsecro tamen audires ex ore morientis hiesu
mulier Ecce filius tuus Cum acceperis seruum pro
domino discipulum pro magistro piscatorem p̄ deo cō-
sanguineum pro vnguento iohannem pro hiesu xp̄isto
quid hoc audiens dixisti sanctissima virgo Non nescio
quid dixeris Sed scio quid dicere poteris potuisti que-
relosa uoce non immerito dicere ¶ flebile concambi-
um ¶ uos omnes qui pie gestatis viscera attendite
quia hiesus meus recedat a me in spē illa mortali faciat
illam dilecti filij non contemplabor amplius et ecce fili-

us q̄ tradidit pro se q̄ intuens clara voce comprehen-
det non esse q̄ genueram Non est filius meus iste qui
stat iuxta me sed qui pendet ante me Non iste meus est
qui stat hic sanus sed iste qui stat confixus lividus et ex-
agris et ex proximo iam moriturus huius cognoui fa-
ciem quam ego lactavi et q̄ paui sacrosanctam carnem
hunc volo hunc confiteor meum esse filium hoc esse con-
tenta volo etiam mortuo dum illum recipiam a mortu-
is et resurgentem Sed hec patuerunt esse verba geni-
tricis tue domine iesu. Cur ergo alium tradis sibi fi-
lium cum ipsa magis te acceptz mortuum q̄ vitam om-
nium viventium Sed ut hoc admirationem caret q̄
non solum non tradis ymmo etiam relinquis alteri
dicens ad discipulum Ecce mater tua Quid dicemus
ad hec An ita impius factus es domine ut nostris cu-
ra gerere nō velis An ita infirmus q̄ non posses impia-
tatem a te omnis fides remouet omnis deuotio ab-
horret Impotenciam ergo oblegabim⁹ ¶ Quis ergo
ille fuit qui te in cruce affixit tēra cōmouit petram sci-
dit monumēta patefecit et mortuos resuscitauit velum
templi dilaniauit solis radios abstulit Nonne domi-
nus hec fecit omnia et manus tua ¶ Lerte videtis
fratres karissimi non solum q̄ finalis recōmendacio
matris dei sed ea que predicta sunt admiratione mul-
tiplici plena est Que congrua valde iudicabitur si ra-
tio ipsius paulo diligentius inspiciatur ¶ Considerā-
dum igitur per ordinem hic est Cur de hoc exiens
dei filius matrem illam post se reliquerit Cur relicto
tutorē deputauerit Cur eūdē pcurtorē q̄ su⁹ et pcurtor
pstitut⁹ ē v̄ginis filius eiusdem virginis deputatus est
inspiciamus ¶ Migravit de hoc mundo dominus ma-
trem illam venerabilez dereliquit pie simulat pulchre or-
dinat vterqz ecclesie porcionem ut triumphans videt et

militans visibili et invisibili solatio fruere per christum
Ascendens enim in celum sanctis angelis et aiab^o suam deitatem
simul et humanitatem perpetue contemplandum exhibuit ut
sic ingrediant et regrediant et in utroque pascua inueniant
Ecclesie vero adhuc in terra militanti solacium quidem invisibile
promisit quod in die penthecostis implevit quando spiritum
solatoz cordibus eorum immisit Solacium autem visibile
quod ex corpore eius presentia habebatur fidelibus iam subtra-
here voluit Et ideo matrem ecclesie consolatozem vite
sua dereliquit cuius caro si licet dicere eiusdem conditionis fuit
quodammodo cum carne christi ut dum beati angeli in celis exul-
tantes inspicere illum hominem fideles in terris intuerent
cum gaudio eiusdem hominis veram et indubiam matrem An non
gaudiosum et super quam dici potest solaciosum fuit femi-
nam quandam oculis videre carnalibus que dum inspiciens co-
gitari te oportuit et nulla ratione dubitare liceat quoniam ipsa ha-
beret filium de sua carne genitum in celo iam corporaliter resi-
dentem et celi ambitum et totius mundi machinam suo nutu
gubernantem Idcirco ut dictum est iam ad visitandum illam
dum adhuc in carne viveret fideles percurrerent undique ut si-
cut nunc dictum in celis ita tunc in terris impletum sit de ipsa.
illud presertim Sicut letantium omnium habitatio est in te Alia quo-
que ratione necesse fuit ut post filii sui discessum beata virgo in ec-
clesia adhuc remanet ad tempus ut videlicet de rudimentis
fideles instruat maxime de his que nulli mortalium nisi si-
bi prestare poterant qualia fuerunt annunciacio incarnacionis or-
tus et infantia saluatoris De alijs quoque gestis eiusdem
deo preclaris que et non sola cognoverat sed ceteris ampli-
us in ratione recommendauerat quare testate euangelio. Ma-
ria preseruabat omnia verba hec preserens ea in corde suo. Nec
solum homines sed angeli per mariam didicisse probant ad quod
secundum aliquam modum nesciebant Si enim incarnacionis myste-
rium quid supernorum ciuium didicerunt per ecclesiam Sicut egregius
predicator gentium scribit Ephesum dicens nec innotescat

principibus et potestatibus in celestibus ꝑ eccliam multiformis igitur dei cū eiusdem mysterij sciētiam ꝓtū ad plures articulos eccliam ꝑ maria didicerūt. Constat ꝑfecto qꝫ nō solū hominū sed etiam angelorum magister fuit. Sꝫ qꝫ glorioſius femineo sexui ymo toto hūano generi deus facere debuit qꝫ ut ipse de mundo hoc exiens mortalem quādam pauperculam feminā in terra reliquerat que etiam celi ciuibus noua quid et glorioſa ꝓmaret. Gaudeant femine ecclie nūc dñm restitutū esse ymo amplior est dignitas et gloria generis nostri qꝫ a ꝓima femina generis nostri vsqꝫ ad hanc de qua sermo est inglorioſus fuit. Illa a dyabolo decepta est hec angelos instruxit. Illa ut ait sanctus Augustinus simul docuit et totum mūdū subuertit. Hec autē fixi doctrinā tradidit que subuerſi nequaꝫ potuit dño mirabiliter ordināte. ut sicut dñs ecclie ꝑ feminā deſiderent. ita super feminā funditus stabilimētum sempiternū accipiat. Vacillare qꝫ fluctibus tribulacōnum et procellis heresiū potest fixis in aliqua parte mūdū. subuerſi penitus nequaꝫ. Et qꝫ omnis heresis ex ea ortum habet qꝫ a simplicitate fixi illius deſciat quā maria tenuit et docuit. Idcirco ad laudem eiusdem virginis in ecclia bene deſclamat dicens gaude maria virgo cūctas hereses sola interemiſti. Per hoc em̄ qꝫ credē dum simpliciter et credidit et docuit suo exemplo om̄em dubietatem om̄em onozositatem. om̄em superſticionem a fixa exterminauerit et sic om̄em heresim interemit que non de hijs deuiare conſumit. Idcirco etiam virgo mater post filij sui transitū in ecclia remanere debuit ut eccliam inter vndas ꝑſecucōnum valde fluctuantem verbo confortaret et exemplo. Si em̄ hinc migrans dicens matrē secum deduceret puſillus ille grex fideiū valde deſperari potuiſſet reputans ne forte cariores suos secum assumēs rectos eterne traderet obliuioni. Sed qñ viderunt qꝫ illam carissimā suam hic reliquit et relictam tri-

būlacōnibus atq; defectibus exposuit suas passiones si-
ne dubio equanimiter portare debuit. q̄ aut̄ v̄go beata
post filij sui transitum multa aduersa perpessa sit. preci-
pue a iuxis Sanctus Ignacius testatur qui ad iohan-
nem euangelistam scribens ait Salome quā diligis fili-
am a me nichilominus quiq; mēlibus cōmorans et qui-
dem alij noti referunt mariam ihū omnīū Gratiarū hu-
midantem et omnibus virtutibus secundā et dicunt eam
in tribulacōnibus et persecutionibus esse hylarem et in
penuris et indigentis nō querulam. in iuriantibus gra-
tam et post pauca et mirū inquit ab omnibus magnifi-
catam a scribis et phariseis ei detrahitur. Quae autem in
tribulatione non solum paciens fuit virgo beata. S; et
alios roborauit patet in epistola quam ipsa v̄go sancto
Ignatio scribit in hec verba Ignatio dilecto condisci-
pula ancilla humilis ihesu cristi de ihesuq; audisti et didi-
cisti a iohanne v̄a sunt illa credas illi inhereas cristiani
igit̄ nomē firmiter teneas et mores et vitam voto cōfir-
mes Veniam vna cū iohanne te et qui tecum sunt vide-
re Sta viriliter et age in fide ne te cōmoueat p̄secucōis
austeritas Sed exultat spiritus tuus i deo salutari tuo
Post alia adhuc assignari ratio potest. Cur dñs exiens
matrem illam venerabilem manere voluerit videlicet ut
alia vice de celo rediens gloriosius eam assumeret. fuit
em̄ isto die exitus ignominie exit amarius. Idcirco beni-
gnus filius matrem hanc viam secū educere noluit q̄
amplioze fore dignā iudicabit Sed pie illam cū fidelib;
constituit manere donec ipse p̄cedēs solū sibi glorie p̄a-
raret q̄ iam discipulis et multo amplius p̄miserat ma-
tri dicens Vado parare vobis locum Ipsa quoq; inte-
rea munera cumulauit multa. quibus cum ad impiales
perfectōnis sedem producta esset filius eius denuo cum
supernus ciibus rediens ad thronū glorie cum messima
bū gloria conduxit Hinc beatus Hieronimus ayt Cre

ditur q̄ ipse saluator om̄i q̄tū datur intelligi per se tot⁹
festinus occurreret et cum gaudio eam ad thronum glorie
collocavit Quis cogitare posset q̄ gloriose mūdi regina
mūdi princeps processit quanto deuotionis affectu to
ta in ei⁹ occurſu celeſtium regionum prodierit multitu
do q̄tum ad thronum glorie canticis sit deuera non so
lo em̄ in hoc exilio matrem moriens cristus dereliquit
Sed et relictam alteri commendauit ut scilicet verecū
dia uirginis tutozem atq; pronam haberet. Sub
cuius cura hanc commodius duceret vitam quid dicit
nunc **D** vagabūda et inuēcūda v̄gnitas ecce v̄go v̄gi
num que iam impeccabil' facta fuit curatozem accepit
cum autem nullus regnū curas libere vicos et plate
as lustras sine consilio facis quecūq; occurrunt animo
et securitatem christi in omni loco et negotio promittis
et amicos et consortes eligis qui non placent deo sed
qui placent oculis tuis Sed memento obsecro eis nūni
a libertas sexus feminei et maxime uirginum nunquam
bonum exitum legitur habuisse Ergo audi et exaudi
obsecro meum licet peccatoris consilium ymmo consilia
sanctorum patrum omnium qui de uirginibus scripsisse
leguntur et nullam tibi custodiam superfluum reputes
in nullo tempore cum nullo hominum quatenusque
bono securitatem tibi promittas Sed et pauore ac tre
pidatione continua perseverans thesaurum imprecabi
lem tue castitatis ad oculos constitue et absconde tui
valde insidiatur hostis antiquus depredari enim desi
derat qui thesaurum publice in via portat Procirco
dominus matrem alteri tradidit ut testamenti formam
et regulam nobis commendaret magnificam **M**ori
ens enim saluator sic testamentum deposuit q̄ sibi de
omnibus que habuit nihil retinuit Ita tamē q̄ vni
cuique secundum propriam dedit virtutem et retinuit
et perfect⁹ est statim spalia eni q̄ amittebāt tāq̄ viliora

Jam dudū cōmiserat iude traditori corpus suū discipul
in sacramento tradidit 3 pos discipulos patri representa
ut vestes suas diuisit militib^o. corpus suū mortale cru
cifixoribus Ad huc ergo nō habuit nisi matrē ⁊ ipm ⁊
idcirco ut de omib^o se rite expediat ⁊ a suis nichil absco
dat matres vginē vginī amico reliq̄o Et sic spiritū post
omnia recomēdat patri Ecce forma rite trāsmigrādi de
hoc mōdo quā in cruce pfirmavit ⁊ nobis reliquid ex quo
māifeste pz qsi q̄s dēsiderat s̄m suū salubrit̄ recomēdare
deo p̄us debet diligēter expedire se ab omib^o q̄ sibi reco
mēdata fuerūt a deo ut post xpm nud^o egrediat̄ spoliās
semetipm nō solū habitis q̄ secū educē nō potest sed affe
ctu habēdi Hinc ad ezechiā dicit̄. dispone domui tue qz
moreris tu. ⁊ villico miqtatis dñs ait Redde ratōz vil
licationis tue iam em nō poteris amplius villicare Ecce
ut cūqz audim^o q̄ rite dñs ihesus matrē suā disciplo cō
mēdavit ⁊ sicut sūm regis magnificētia altissimo comē
dat in eo q̄ matrē illā s̄a liberalit̄ disciplo tradidit Ita
caritas ipius extollit̄. in eo qd̄ eandē matrē ipi discipulo
suo etiā m̄pabili affeū pstruxerit nō appellās dñam io
hānis qd̄ ad hoc nimie dignacōis fuisse Sed matrē ait
nāqz ecce mater tua. q. d. Eodē effectū eā dilige ⁊ vene
rare. eadē p̄fidētia ab ea quicqd̄ volueris postula. eadē
benivolētia ab ea expecta q̄ solet vnigenit^o a matrē sua
⁊ ad matrē suā Ecce filius tuus. q. d. Eodē effectū istū
disciplin dilige. eadē paciētia ipm supporta. eadē diligētia
sibi p̄inde q̄si vnigenitus tuus esset **M**iram ⁊ inauditā
pietate **M** q̄ p̄ficiū ⁊ gloriōsū est tuū esse discipulū dñe
ihū. quis em̄ principū hui^o mōdi seruis suis istū honorem
exhibuit certe mltaz referētia fecerat phutifar egiptius
seruo suo ioseph qui eū toti sue possessiōi p̄fecerat sed tñ
sp̄sam suā illi nō cōmisit Sicut ip̄e ioseph loquēs eidez
femine ait Ecce dñs meus omibus michi creditis igno
rat quid habeat i domo sua ne qd̄cunqz ē qd̄ in mea nō

lit potestate pre te que vxoz eius es Pharoqz rex egi-
pti eundē ioseph honorauit Amplius ad hoc pficiendo
toti terre egipti. q̄ eū in domo regali voluit habē cōmu-
nē. ait nāqz ad tui ozis impiū ois plius obediatio tū
regni solio te pcedē Noster aut dñs matrē suā suo dedit
reginā celi suo dedit nō i spōsā s; lōge mar' i mrez Quis
em̄ ignoraret qd̄ maiorē similitudinē ⁊ nobilitatez ptra-
bit filius a matre q̄ spōsus a spōsa Omnis em̄ possessio
matris hereditario iure trāsit ad filiū In eo igit q̄ xp̄us
celi reginā in matrē cōmēdauit Johānē ip̄m quodāmo-
do se alit pstituit ad reginā p̄sortē se fecerat ⁊ sic icōpabili-
ter honorauit Vñ patet q̄ honorādo est iste discipulus toti
ecclesie qui cū mariam in matrē accipet q̄si ihesus cōsti-
tutus est Et qz nimis p̄ciosus thesaurus sibi a crucifixo
datus. sed ut iā audiui ut p̄tremēda cōmotōe elemētoz
q̄ facta est in morte xp̄i. ut p̄ metu iudeoz ⁊ differt qd̄ da-
tum est Sed statim eaz recepit ⁊ usqz in finē eā fideliter
custodiuit Et hoc est qd̄ in euāgelio concludit. et ex illa
hora accepit eā discipulus in sua In suā intellige curā ⁊
sollicitudinē. uel i suā matrē ⁊ dñaz specialē Alia nobis
rōne valde amabil' dñs ⁊ saluator mōdi dñs dignatus ē
appellare matrē discipuli ut scz nob̄ peccatozib⁹ insinuet
quā spem i illā habē debemus Nō fratres carissimi ha-
bere p̄ilegiatū credē debem⁹ iohānē. q. solus ipsius fili-
us adoptatiuus sit marie Absit quō implebit̄ p̄phēcia
dicēs mlti filij deserte mar' q̄ ei⁹ que habet virū que ē em̄
hec deserta nisi v̄go maria q̄ solitudinē dilexit ⁊ sterilita-
tem v̄ginitatis p̄secrauit. hec vnū filiū de celo suscepit q̄
dū ab ea recedē vellet aliū sibi substituit ne mat̄nitatis
eius nomē. ⁊ racō discessisse alicui viderēt si sine filio hec
remansisset Post aliquātulū vero t̄pis. isto filio hic reli-
cto ad p̄mū filiū suū ascēdit et p̄cessu t̄pm etiā ille filius
illuc vsqz ad eam puenit et in celo duos filios habuerit
vnū naturalē ⁊ istū adoptiuū et vbi sūt obsecro plures

uel si plures nō sūt quōvez erit multi filij dēserte mādis
q̄ ei q̄ habet virū cū plurime inueniant vix hñtes cum
turba magna filioꝝ an forte et nos filij ei⁹ esse possum⁹
omnes Sitñ vulm⁹ vtiqz dñe nā flē clamant fideles di-
centes **D** dñā ⁊ mater miserē nob̄ **S**i autē mater dñi
etiā nobis miseris in matrē data est. dic obsecro vbi est
attñ hoc **C**erte credo qđ ex hoc loco vbi dictū est **E**cce
mater tua **R**evolue em̄ hui⁹ textū sacri euāgelij de quo
sermo est ⁊ p̄p̄iū nomē eius. cui h̄go in matres assignat
Noc nūsq̄ expressū inuenias sed p̄ quādā circūlocutionē
describit. q̄ etiā alijs q̄ iohāni cōmēdari potest. hoc di-
crante spiritu sc̄to ut q̄cūqz cū iohāne hui⁹ dēscriptionis
pticeps fuerit. cū iohāne quoqz filij marie sūt **N**ec dēscri-
ptio de qua loquor hec est. discipulū stantē quē diligebat
ihūs. discipulus ihū ex fraterna dilectōe uel caritate p̄-
bat sicut ipse ait **I**n hoc cognosco om̄s q̄ mei estis dis-
cipuli si dilectōm habueritis ad inuicē **T**ūc autē discipu-
lus iuxta crucē stabat. qñ carnē suaz crucifigit cū vicis
et scupiscēcijs p̄pter xp̄m **S**z tūc ihūs discipulū diligit
qñ diligitur ab ip̄o **S**icut **S**alomō in persona eius ait
Ego diligētes me diligo **V**ultis ergo cognoscē fratres
verū filiū virginis **I**lle est qui p̄ter hoc q̄ seipm̄ h̄ginis
obsequio mācipauit dēū ex toto corde diligit. voluptatez
carnis abdicat. ad quēlibet p̄ximum misericōdie opa p̄ ut
potest extendit **C**erte de isto dicit cristus ad mariā **M**u-
lier ecce filius tuus **Q**uid dicis nūc **N** false fili marie q̄
maternitatis ei⁹ nomē false vsurpas. odiū gestas i cor-
de. ⁊ dolos in lingua. p̄tra p̄ximū. omnē voluptatē exer-
cens. p̄tra teipsum mādata negligēs. p̄tra dēum **Q**uid
dicis **R**ogo dictate michi aliqd̄ de dñā mea. cātate mi-
chi de illa. hoc michi de illa edificate. hec et hec facite et
seruā vobis semp. tanq̄ ad te specialit̄ illa h̄go p̄tineat
q̄ nullū tecū habet cōmertiū **Q**uid blasphemias miser
inuocando matrē cuius filio repugnās. **A**n ignorās qz

blasphemans lapidari debet. Educ inquit dñs blasphemū extra castra ⁊ lapidibus eū obzuet omnis multitudo quē ⁊ si modo nō lapidabit filius marie. in die iudicij qñ in p̄spectu omnium de te ⁊ tuis similibus querulabit dices filij matris mee pugnaverūt contra me. Nos ergo fratres carissimi sumus discipuli stātes iuxta crucez. quos diligit ihesus. vt sic illud dulce vbum vnusquisqz vestrz a ihesu audire mereat. Ecce mater tua. **M** vbum omni acceptione dignū. Si maria est mater tua. ergo ihesus ē frater tuus. ergo pater eius pater tuus. ergo regnum eius est hēditas tua. Ecce mater tua. ergo maria ē thesaurus tuus. Matres aut̄ thesaurisunt filijs. Ecce mat tua. cui omnis necessitas tua vsqz ad cor ei⁹ ascēdit. **L**ō mota sūt quippe viscera ei⁹ sup filio suo. Ecce mater tua. **M** verbum omni acceptioni dignū. Si maria est mater tua. ergo dilige et venerare tāq̄ presentē tibi vbiqz neqz expecta amplius. ab hac hora accipe eam in tuā. ut illa te sumat tandē in gloriā suā. vbi regnat cū filio suo qui est sup omnia benedictus in seculoz secula Amen.

